

Iedereen kan leren lezen

27/03/2009 | Marcel Schmeier M SEN | www.onderwijsgek.nl

Iedere ochtend als je het klaslokaal binnenstapt, maak je voor 25 leerlingen het verschil. Er is zoveel onderzoek beschikbaar dat je tot je kan nemen om beter onderwijs te geven. Het is zo fijn om dit in de praktijk toe te passen en te zien dat leerlingen beter gaan presteren en zich daardoor gelukkiger gaan voelen. Er liggen onvoorstelbaar mooie kansen te wachten op ons. Welke leerkracht wil dat nou niet?

Neem nu kinderen die uitvallen met lezen en spellen. Al snel bieden we deze kinderen allerlei remediërende programma's aan en schrijven handelingsplannen. We doen alsof het kind ziek is en weer beter moet worden gemaakt. Toch zijn er meer effectieve manieren om hiermee om te gaan.

Allereerst is een lees- of spellingprobleem in vrijwel alle gevallen te wijten aan de schoolfactor. Dit is overigens geen verwijt, maar juist goed nieuws. Het is namelijk de meest gemakkelijk te beïnvloeden factor. Een kans om je onderwijs beter te maken en dus het verschil te maken voor de 25 leerlingen in je groep. Hiervoor is enkel een open en lerende houding nodig. De eigenschap om te reflecteren op jezelf.

Gemiddeld minder dan 4% van de leerlingen in het basisonderwijs is dyslectisch. Als er in jouw klas dus meer dan een leerling zit met lees- en spellingproblemen, dan is er winst te behalen. Meer dan twee of drie leerlingen die achter blijven met lezen of spellen is zorgwekkend. Goed leren lezen en spellen is namelijk niet afhankelijk van intelligentie, afkomst of sociale problemen. Goede instructie, rust en structuur zijn de sleutel. Deze zijn eenvoudig te verbeteren.

Twee jaar geleden gaf ik les aan groep 3 op het speciaal basisonderwijs in Zwolle. In mijn klas zaten twaalf kinderen met verschillende ernstige gedrags- en leerproblemen uit zeer uiteenlopende sociale milieus. Toch presteerde deze klas op het landelijk gemiddelde met lezen en lag het spellingniveau hier zelfs boven aan het eind van het schooljaar. Wonderbaarlijk? Nee hoor, iedere leerkracht kan dit bereiken met zijn of haar groep. Bedenk eens wat de mogelijkheden in het reguliere basisonderwijs zijn. Zoals gezegd, er liggen onvoorstelbaar mooie kansen op ons te wachten.

Anna Bosman beschrijft het als volgt. *Om zo effectief mogelijk instructie te kunnen geven, is het van belang dat de leerkracht op de hoogte is van de basisoefeningen, ook wel kernonderdelen genoemd, van het lezen en spellen. De leerkracht kan met de oefeningen spelen, weet ze aan te bieden op het niveau van de betreffende leerling, kan dus differentiëren en weet hoe de opbouw van de oefeningen is. Bovendien is de leerkracht op de hoogte van de problemen die tijdens het leerproces kunnen optreden en weet de leerkracht hoe die problemen het beste te voorkomen zijn.*

Ik zelf zou willen zeggen: wees kritisch op je methode. Durf deze op punten los te laten. Oefen vooral de onderdelen waarvan uit onderzoek blijkt dat ze effectief zijn. Lees veel in de leesles, schrijf veel in de spellingles. Simpel? Ja inderdaad.

Bijgevoegd de zogenaamde 'schatkaart'. Hiermee kreeg ik de resultaten die ik noemde. Door iedere les in ieder geval deze onderdelen te oefenen, kun je kinderen zelfs zonder methode leren lezen en spellen. Bovendien haal je betere resultaten. Maak het verschil, de leerlingen verdienen het. En vergeet vooral zelf niet te genieten.